

Juuli Aronoja

**PERHEEN JÄLLEENYHDISTÄMISEN
EDISTÄMINEN LASTENSUOJELUN
SIJAISHUOLLON PURKAMISEN
YHTEYDESSÄ**

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Toukokuu 2023

TIIVISTELMÄ

Juuli Aronoja: Perheen jälleenyhdistämisen edistäminen lastensuojelun sijaishuollon purkamisen yhteydessä
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Sosiaalityön koulutusohjelma
Toukokuu 2023

Tässä kandidaatin tutkielmassa pyrin selvittämään, millaiset tekijät edistävät perheen jälleenyhdistämistä lastensuojelun sijaishuollon purkamisen yhteydessä. Tutkimukseni taustoitukseksi olen avannut sijoitusten syitä, perheen jälleenyhdistämistä sekä vanhempien kanssa tehtävää työtä ja heidän saamaansa tukea. Olen rajannut tutkimukseni ulkopuolelle lapsiin liittyvät tekijät. Olen toteuttanut tutkimuksen käyttäen kuvailevan kirjallisuuskatsauksen menetelmää. Tutkimusaineistoni koostuu yhdestätoista vertaisarvioidusta ulkomaisesta tutkimusartikkelista, jotka käsittelevät perheen jälleenyhdistämistä. Aineiston analyysin olen toteuttanut soveltamalla temaattista analyysimenetelmää.

Tutkimukseni tulokset olen jakanut vanhempiin liittyviin tekijöihin sekä sosiaalityöntekijään ja palvelujärjestelmiin liittyviin tekijöihin. Vanhempiin liittyvissä tekijöissä käsittelen vanhempien toimintaa sekä vanhempien tukemista. Sosiaalityöntekijään ja palvelujärjestelmiin liittyvissä tekijöissä olen käsitellyt sosiaalityöntekijän toimintaa sekä palvelujärjestelmiin kohdistuvia edellytyksiä. Tuloksista on nähtävissä, että perheen jälleenyhdistämisen onnistuminen riippuu monista tekijöistä. Vanhempien on mahdollista edistää jälleenyhdistämistä omalla toiminnallaan, esimerkiksi sitoutumalla prosessiin ja poistamalla sijoitukseen johtaneet syyt. Vanhempien tukeminen näyttäytyy merkityksellisenä ja tuen muodot voivat olla moninaisia. Sosiaalityöntekijä voi edistää perheen jälleenyhdistämistä onnistuneen palveluohjauksen avulla sekä luomalla toimivan asiakassuhteen ja kannustamalla vanhempia osallistumaan prosessiin. Palvelujärjestelmiltä edellytetään vanhempien tarpeisiin vastaavia palveluja sekä niiden saatavuutta ja saavutettavuutta, eri tiimien yhteistyön parantamista sekä enemmän aikaa sosiaalityöntekijän työskentelylle.

Tutkimukseni osoittaa, että vaikka perheen jälleenyhdistämiseen vaikuttaa useat eri tekijät, on sen edistämiseksi kuitenkin olemassa toimivia keinoja. Tärkeää olisi kiinnittää aiempaa enemmän huomiota perheen jälleenyhdistämiseen ja tehdä toimia, jotta sitä olisi mahdollista tavoitella.

Avainsanat: Perheen jälleenyhdistäminen, edistäminen, lastensuojelu, sijaishuolto

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällys

SISÄLLYS	1
1 JOHDANTO	1
2 SYYT SIOITUSTEN TAUSTALLA	3
2.1 VANHEMPIIN LIITTYVÄT SYYT	3
2.2 LAPSIIN LIITTYVÄT SYYT	4
3 PERHEEN JÄLLEENYHDISTÄMINEN	6
3.1 VANHEMPIEN ASIAKASSUUNITELMAT	7
3.2 VANHEMPIEN KANSSA TEHTÄVÄ TYÖ JA TUKI	7
4 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTUS	9
4.1 MENETELMÄ.....	9
4.2 AINEISTONHANKINTA JA KATSAUKSEEN VALIKOITUNEET AINEISTOT	9
4.3 AINEISTON ANALYYSI	11
5 VANHEMPIIN LIITTYVÄT TEKIJÄT	12
5.1 VANHEMPIEN TOIMINTA	12
5.2 TUKI VANHEMMILLE.....	13
6 SOSIAALITYÖNTEKIJÄÄN JA PALVELUJÄRJESTELMIIN LIITTYVÄT TEKIJÄT	16
6.1 SOSIAALITYÖNTEKIJÄN TOIMINTA.....	16
6.2 PALVELUJÄRJESTELMIIN KOHDISTUVAT EDELLYTYKSET	17
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	19
LÄHTEET	23

1 Johdanto

Lastensuojelun keskeisinä periaatteina ovat lapsen suotuisan kehityksen ja hyvinvoinnin edistäminen sekä vanhempien tai huoltajien tukeminen lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Perheitä pyritään auttamaan ensisijaisesti avohuollon tukitoimin, mutta mikäli ne osoittautuvat lapsen edun kannalta riittämättömiksi voidaan lapsi sijoittaa kodin ulkopuolelle. (LsL 2007/417, 3 §).

Lapsen huostaanotto ja sijoittaminen kodin ulkopuolelle koskettaa Suomessa vuosittain tuhansia perheitä (Forsell & Kuoppala 2022, 1). Lapsen sijoitus voidaan toteuttaa joko avohuollon sijoituksena, kiireellisenä sijoituksena tai huostaanottona. Lakiin on kirjattu myös, että perheen jälleenyhdistämisen tavoite tulee ottaa huomioon lapsen edun mukaisella tavalla. (LsL 2007/417, 3 §.) Tästä huolimatta huostaanottoja puretaan Suomessa harvoin (Forsell ym. 2018, 1).

Lastensuojelun kustannukset kuluttavat kuntien sosiaali- ja terveystoimen budjeteista suuria määriä rahaa (Heinonen ym. 2012, 3). Lapsen sijoituksen hoitovuorokausihinnat vaihtelevat asuinyksikön mukaan. Laitoksissa vuorokausihinta on usein 300–400 €, ammatillisissa perhekodeissa tavallisesti alle 300 € ja koulukodeissa yli 400 €. (Heino ym. 2021, 187.) Sijoitusten yhteen lasketut kustannukset vuonna 2020 olivat 891 miljoonaa euroa. (Forsell & Kuoppala 2022, 24.)

Kandidaatin tutkielmani aiheena on perheen jälleenyhdistämistä edistävät tekijät lastensuojelussa. Perheen jälleenyhdistämisellä tarkoitan huostaanoton päättymistä ja lapsen palaamista kotiin (Lastensuojelun käsikirja, THL). Perheen jälleenyhdistäminen on sijaishuollon keskeinen tavoite, johon vanhemmilla ja lapsella on oikeus. Se on myös viranomaiselle kuuluva velvollisuus. (Räty 2023, 569.) Erityisesti tarkastelen biologisiin vanhempiin (jatkossa vanhemmat) liittyviä tekijöitä, mutta tulen huomioimaan myös sosiaalityöntekijöihin ja palvelujärjestelmään liittyviä tekijöitä.

Mielenkiintoni aihetta kohtaan juontaa omasta työstäni ohjaajana lastensuojelulaitoksessa. Työurani aikana laitokseen sijoitettujen huostaanotettujen lasten sijoitukset ovat kokemukseni mukaan päättyneet pääasiassa lapsen tullessa täysi-ikäiseksi. Tämä havainto

on herättänyt pohtimaan sitä, miten perheiden jälleenyhdistämistä voitaisiin edistää. Aiheeseen liittyvää tutkimusta löytyy Suomesta hyvin vähän. (Ks. kuitenkin Pitkänen 2008.) Ulkomailla aihetta on sen sijaan tutkittu enemmän (mm. Cheng 2010; Jedwab ym. 2018 & Teixeira ym. 2022) ja käytänkin työssäni ainoastaan ulkomaista aineistoa. Lastensuojelun sijoituksiin liittyvät toimintaperiaatteet, lait ja ammattikäytännöt vaihtelevat eri maiden välillä huomattavasti (Burns, Pösö & Skivenes 2016, 223), eivätkä ulkomailla toteutettujen tutkimusten tulokset siis välttämättä sovellu suoraan suomalaiseen näkökulmaan. Uskon kuitenkin, että yhtäläisyyksiäkin on ja joitain päätelmiä on mahdollista tehdä.

Tutkielmani teoreettisena viitekehyksenä avaan sijoitusten syitä, perheen jälleenyhdistämistä lastensuojelussa sekä vanhempien kanssa tehtävää työtä ja heidän saamaansa tukea sijoituksen aikana. Teoreettisesta viitekehyksestä etenen tutkimukseni toteutukseen. Esittelen tutkimuskysymykseni sekä menetelmät, joilla pyrin kysymykseen vastaamaan. Tutkimuksen toteutuksen kuvauksen jälkeen käsittelen tulokset ja lopuksi esittelen tekemäni johtopäätökset.

2 Syyt sijoitusten taustalla

Vastuu lapsen hyvinvoinnista on ensisijaisesti vanhemmilla (LsL 2007/417, 2 §). Huostaanotto tarkoittaa vastuun siirtymistä vanhemmilta viranomaisille (Lastensuojelun käsikirja THL 2023). Huostaanotto on vakiintunut tapa lapsen huolenpidon, hoidon ja kasvatuksen järjestämiseksi tilanteissa, joissa vanhemmat eivät pysty tai halua ottaa lapsesta kasvatusvastuuta yhteiskunnan hyväksymällä tavalla. Kyse on julkisen vallan päätöksestä ja perhe- ja vanhemmuussuhteisiin liittyvästä interventiosta. (Pösö 2016, 8, 11.) Lastensuojelulain mukaan (2007/417, 40 §) lapsi on otettava huostaan ja sijoitettava, mikäli lapsen terveys tai kehitys vaarantuu joko huolenpidossa tai muissa kasvuolosuhteissa esiintyvien puutteiden vuoksi. Puutteet voivat johtua monenlaisista syistä ja ilmetä monin eri tavoin (Räty 2023, 440).

2.1 Vanhempiin liittyvät syyt

Huostaanotettujen lasten vanhemmilla on monesti vaikea elämäntilanne ennen huostaanottoa ja sen jälkeen, kun arkea kuormittaa monimutkaiset ja päällekkäiset ongelmat. (Saarikallio-Torp ym. 2010, 259.) Sijoitusten syytekijät vaikuttavat jakautuvan laajasti eri osa-alueille. Sijoituksen taustalla voi vaikuttaa perheen sosioekonomiseen asemaan liittyvät tekijät, kuten taloudelliset vaikeudet, asumiseen liittyvät tekijät sekä vanhempien työhön tai työttömyyteen liittyvät tekijät (Heino ym. 2016, 67). Vanhempien kiinnittyminen työmarkkinoille on heikkoa ja riippuvuus etuuksista on yleistä (Saarikallio-Torp ym. 2010, 257).

Sijoituksen syytekijöitä voivat olla myös vanhemman fyysinen sairaus, mielenterveysongelmat tai muu ongelmallinen käyttäytyminen (Heino ym. 2016, 68–69). Sijoitettujen lasten vanhemmat saavat usein sairausperusteisia etuuksia ja heillä on muuta väestöä heikempi terveydentila. Myös työkyvyttömyyseläkkeellä oleminen on sijoitettujen lasten vanhemmilla muita vanhempia yleisempää. Työkyvyttömyyseläkkeen taustalla on usein vakavia mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöitä. (Saarikallio-Torp 2010, 258–259.) Vanhempien muu ongelmallinen käyttäytyminen voi liittyä rikollisuuteen, lapsen

pahoinpitelyyn, alkoholin ja muiden päihteiden käyttöön tai muunlaisiin riippuvuuksiin, kuten peliriippuvuuteen (Heino ym. 69–70).

Tavanomaisia sijoitusten syytekijöitä ovat myös vanhemmilla esiintyvät toiminnan ohjaamisen haasteet, vanhemmuuteen liittyvät ongelmat sekä kasvatustyyli. Toiminnan ohjaamisen haasteet, joissa puheella ohjaamisella ja perhetyön avulla ei saavuteta riittävää muutosta, ja vanhemman on haastavaa ohjata omaa tai lapsen toimintaa ovat hyvin yleisiä. (Heino ym. 2016, 68.) Vanhemmuuteen ja kasvatustyyliin liittyvät tekijät kuten riittämätön vanhemmuus, vanhempien uupumus ja jaksamattomuus sekä sopimaton, kuten liian ankara tai rajaton kasvatustyyli, ovat hyvin tavallisia osatekijöitä. Taustalla voi olla myös vanhemman avuttomuutta ja osaamattomuutta. Yleisiä ovat myös vuorovaikutusongelmat ja ristiriidat perheen sisällä tai uusioperheiden välillä sekä huoltoriidat ja perheväkivalta tai sen uhka. (Heino ym. 2016, 70–71; Hiitola 2008, 26–27.)

Vaikka vanhempiin liittyviä mahdollisia syytekijöitä on olemassa paljon, ei huostaanotto aina ole vanhemmista johtuvaa. Huostaanottoon on ryhdyttävä myös silloin, kun lapsi itse vaarantaa terveyttään tai kehitystään vakavasti (LsL 2007/417, 40 §; Rätty 2023, 444).

2.2 Lapsiin liittyvät syyt

Vaikka olen rajannut tutkimukseni ulkopuolelle lapsiin liittyvät tekijät, on tärkeää kuitenkin tiedostaa, että huostaanottojen taustalla on usein myös lapsiin liittyviä syytekijöitä. Mikä tahansa lapsen yksittäinen moittimisen arvoinen käyttäytyminen tai menettely ei vielä ylitä huostaanottokynnystä. Lapsen käyttäytymisen tai menettelyn tulee konkreettisesti ilmaista kehityksen tai terveyden vaarantuminen, ja vaarantumisen on oltava vakavaa. Huostaanoton lapseen liittyvinä perusteina voivat olla esimerkiksi päihteiden käyttö tai seksuaalisen identiteetin loukkaukset. (Rätty 2023, 443.)

Yleisiä lapsiin liittyviä syytekijöitä sijoitusten taustalla ovat mielenterveysongelmat ja psyykkisen terveyden haasteet (Heino ym. 2016, 72; Hiitola 2008, 26). Itsetuhoinen käyttäytyminen on yksi mahdollisista syytekijöistä (Hiitola 2008, 26), mutta siihen tulisi ensisijaisesti vastata terveydenhuollosta. Lastensuojelun on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jos terveydenhuollossa hoidon järjestäminen tai aloittaminen laiminlyödään. (Rätty 2023, 444.)

Muita tavallisia lapsiin liittyviä syytekijöitä ovat ristiriidat vanhempien kanssa ja lapsen päihteidenkäyttö (Heino ym. 2016, 71–71; Hiitola 2008, 30). Lisäksi huostaanoton syytekijöinä voivat olla lapsen fyysinen tai neurologinen sairaus tai sen epäily, erityisesti ADHD. Myös nuoruuteen liittyvä identiteetin etsintä, itsenäistyminen ja irtiotto vanhemmista näkyvät sijoitusten taustalla, vaikka ovatkin nuoruuteen yleisesti liittyviä vaiheita. Väkivaltainen käytös, vertaissuhteisiin kiinnittyminen ja koulunkäynnin tai opiskelun vaikeudet voivat myös olla syytekijöinä sijoitusten taustalla. (Heino ym. 2016, 72–73.)

3 Perheen jälleenyhdistäminen

Huostaanottoon liittyy vahvasti pyrkimys väliaikaisuuteen ja lopullisena tavoitteena on aina perheen jälleenyhdistäminen (Pösö 2016, 25). Lastensuojelulakiin on kirjattu, että huostaanotto on aina voimassa toistaiseksi ja päätös sen lopettamisesta tulee tehdä, kun tarvetta ei enää ole. Huostassapidon jatkamisen edellytyksiä arvioidaan asiakassuunitelman tarkistamisen yhteydessä, huoltajan tai lapsen hakiessa huostassapidon lopettamista tai kun se muutoin näyttää tarpeelliselta. Huostassapitoa ei kuitenkaan tule lopettaa, vaikka sille ei enää olisi tarvetta, jos lopettaminen on lapsen edun vastaista. (LsL 2007/417, 47 §.)

Huostassapidon päättämiseen liittyvät syyt paikantuvat vahvasti lapsen ja vanhemman arkielämään. Myönteiset muutokset lapsen kasvuolosuhteissa ovat usein huostassapidon päättymisen taustalla. Pienten lasten kohdalla painottuvat vanhemmuuteen liittyvät syyt, kun taas isompien lasten kohdalla syyt ovat usein sosioemotionaalisia. Vanhemmuus kuitenkin vaikuttaa merkittävästi myös isompien lasten tilanteeseen. (Pitkänen 2008, 130.)

Perheen jälleenyhdistämisen edellytyksenä on huostaanottoon ja sijoitukseen johtaneiden syiden poistuminen (Heinonen & Hoikkala 2011, 22; Pitkänen 2008, 130). Perheen jälleenyhdistäminen tulee toteuttaa suunnitelmallisesti ja rauhalliseen tahtiin. Tärkeää on edetä pikkuhiljaa pidemmistä lomista koekotiutukseen. Tuki sekä lapselle että vanhemmille on tarpeellista. Onnistuneen kotiutuksen edellytyksenä on palvelujen saatavuus, riittävyys ja jatkuvuus. (Heinonen & Hoikkala 2013, 34, 42.)

Perheen jälleenyhdistämisen toteutumiseksi vanhemmilta edellytetään sitoutumista kuntoutukseen, riittävää kuntoutumista, yhteistyöhön pystymistä sekä kykyä vastata lapsen tarpeisiin ja toimia vanhempana. Vanhemmilta odotetaan lisäksi kykyä vanhemmuuteen liittyvien tunteiden ja tosiasioden käsittelyyn. (Heinonen & Hoikkala 2013, 34.) Myös elämäntilanteeseen liittyvät käytännöt asiat, kuten vanhemman taloudellinen tilanne, oma asunto ja työssäkäynti vaikuttavat oleellisesti jälleenyhdistämiseen (Heinonen & Hoikkala 2013, 34; Pitkänen 2008, 68).

Ennen kaikkea, perheen jälleenyhdistäminen edellyttää, että kaikki asianosaiset ymmärtävät, millaisia muutoksia tarvitaan, jotta lapsi voisi palata vanhemman luo. Tämän jälkeen on pohdittava, miten tarvittavat muutoksen saadaan aikaan. (Heinonen & Hoikkala 2011, 42.)

3.1 Vanhempien asiakassuunnitelmat

Vanhempien omat asiakassuunnitelmat liittyvät olennaisesti perheen jälleenyhdistämiseen, sillä niissä tulisi ottaa siihen kantaa (Heinonen 2011, 22). Vanhemmille ei kuitenkaan läheskään aina tehdä omaa asiakassuunnitelmaa (Heinonen 2011, 27; Heinonen & Hoikkala 2013, 44; Pitkänen 2011b, 64), vaikka suunnitelma tulee laatia, mikäli sen laatimista ei pidetä tarpeettomana (LsL 2007/417, 30 §). Suunnitelmassa arvioidaan palveluntarpeita ja sitä, millaisen erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleenyhdistämistä. (LsL 2007/417, 30 §). Suunnitelman laatimisesta vastaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, mutta suunnitelman laadintaan voi osallistua myös sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisia ja siinä käsitellään esimerkiksi päihde- ja mielenterveyskuntoutuksen palvelujen järjestämistä (Räty 2007, 187).

Suunnitelman laatiminen vain lainmukaisen velvoitteen takia ei ole mielekäästä. Suunnitelma voisi parhaassa tapauksessa toimia vanhemman tilanteeseen liittyvien tuen tarpeiden ja työskentelyn pohjana sekä moniammatillista työskentelyä ohjaavana välineenä. Vanhemmat toivovat, että suunnitelmat olisivat selkeitä ja toimivia ja että niissä huomioitaisiin vanhemman mielipide sekä nykytilanne. Suunnitelmien tulisi perustua tosiasioihin. (Heinonen & Hoikkala 2013, 19.) Vanhemman tilanteen edistymistä ei tue työntekijän lähtökohdista rakennettu suunnitelma, vaan oleellista on, että vanhempi itse on saanut mahdollisuuden osallistua suunnitteluun ja tavoitteiden määrittelyyn. (Pitkänen 2011b, 64.)

3.2 Vanhempien kanssa tehtävä työ ja tuki

Vanhempia ei tule jättää sijoituksen jälkeen yksin, vaan heille tulee tarjota tukea, mikäli ovat halukkaita ottamaan sitä vastaan. Tuki voi olla esimerkiksi vertaistukea, erilaisten taitojen kehittämiseen tähtääviä ryhmiä, kasvatuskursseja tai päihdehuollon palveluja. (Taskinen

2012, 142–143.) Jokaisen vanhemman kokemus huostaanotosta on ainutlaatuinen ja siksi myös tuen muotojen ja ajoituksen tulisi olla yksilöllisesti harkittua. Tuen kohdentuminen oikea-aikaisesti vaatisi sosiaalityöntekijän mahdollisuutta työskennellä ajallisesti tarkkaan määrättyjen työprosessien rajoittamatta. (Vierula 2006, 290.)

Vanhempien kanssa työskentely on tärkeää, sillä se luo vanhemmille toivoa ja sillä on oma roolinsa myös oikeusturvan näkökulmasta (Pitkänen 2011a). Vanhempien kanssa tehtävä työ ja heidän saamansa tuki on kuitenkin puutteellista ja tuen saaminen riippuu usein vanhemman omasta aktiivisuudesta (Pitkänen 2011b, 46–48). Vanhempien tukemiseksi ja kuntouttamiseksi tehtävät toimet ovat pirstaleisia ja riittämättömiä (Pösö 2016, 26).

Vanhempien verkostojen kanssa työskentelyn nähdään kuuluvan vastuusosiaalityöntekijän tehtäviin. (Pitkänen 2011a.) Vanhempien kanssa työskentely sijoituksen aikana on kuitenkin sosiaalityöntekijä- ja sijaishuoltopaikkakohtaista ja työkäytännöt epäselviä. Vanhemmat kaipaavat työntekijää, joka olisi juuri heitä varten. (Pitkänen 2011b, 108). Nykyiset resurssit ovat kuitenkin liian pienet siihen, että kaikkien sijoitettujen lasten vanhempien kanssa voitaisiin tehdä kuntoutumista edistävää työtä (Pitkänen 2011a). Monialainen yhteistyö ja vanhempien tarpeisiin vastaavat palvelut ovat edellytyksiä kuntoutumiselle. Vanhempien tukeminen lapsen sijoituksen aikana on lastensuojelun vastuulla, eikä perheen jälleenyhdistäminen onnistu ilman, että vanhemmat saavat tukea. (Pitkänen 2011b, 122.)

4 Tutkimuksen tavoite ja toteutus

Tutkimukseni tavoitteena on kirjallisuuskatsauksen menetelmällä tutkia, millaiset tekijät edistävät perheen jälleenyhdistämistä lastensuojelussa. Erityisesti keskityn tarkastelemaan biologisiin vanhempiin liittyviä tekijöitä, mutta huomioin myös sosiaalityöntekijöihin ja palvelujärjestelmään liittyviä tekijöitä.

Tutkimuskysymykseni on seuraava:

Millaiset tekijät edistävät perheen jälleenyhdistämistä lastensuojelun sijaishuollosta?

Olen rajannut tutkimukseni ulkopuolelle lapsiin liittyvät tekijät. Syynä rajaukseen on tutkimuksen laajuus, sillä lapsiin liittyviä tekijöitä on todennäköisesti paljon. Myös oma kiinnostukseni on ohjannut tutkimaan nimenomaan muita, kuin lapsiin liittyviä tekijöitä.

4.1 Menetelmä

Pyrin vastaamaan tutkimuskysymykseeni laadullisen review -tutkimuksen, eli kirjallisuuskatsauksen menetelmällä. Kirjallisuuskatsauksessa luodaan tyypillisesti katsaus valittuun aihepiiriin ja tiivistetään suuresta tietomassasta esiin olennaisin. Pyrkimyksenä on luoda aihepiiristä yhteenveto tai yleiskatsaus. (Kallio 2006.) Kirjallisuuskatsauksen avulla pystytään kuvaamaan, miten tehdyt tutkimukset lisäävät ymmärrystä aiheesta, ja se tarjoaa mahdollisuuden havaita tutkimusten keskenään ristiriitaisia tuloksia tai kehittää ilmiön tulkitsemiseksi uudenlaisia tapoja. Sen avulla voidaan myös tuoda ilmi puutteita aikaisemmissa tutkimuksissa tai arvioida niitä kriittisesti. (Vilkkä 2023, 150.) Käytän työssäni kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, jonka toteuttamiselle ei ole tarkkoja sääntöjä ja tutkimuskysymyksetkin ovat väljempiä, kuin esimerkiksi systemaattisessa katsauksessa (Salminen 2011, 6). Kirjallisuuskatsaukselle ominaista on syklimäinen luonne ja merkittävä osa katsauksen toteuttamista on aineistohankintavaihe, jolloin tutkimukselle luodaan pohja. (Kallio 2006.)

4.2 Aineistohankinta ja katsaukseen valikoituneet aineistot

Tein tiedonhakuja useista eri tietokannoista. Suomalaista tutkimusta etsin Andorista, Google Scholarista sekä Finnasta. Käyttämiäni suomenkielisiä hakusanoja olivat lastensuojelu, sijoitus, huostaanotto, purku, perheen jälleenyhdistäminen ja kotiutuminen. Tein hakuja yhdistelemällä hakusanoja erilaisiksi kokonaisuuksiksi ja käyttämällä niistä eri muotoja. Tein hakuja esimerkiksi yhdistelmillä ”lastensuojelu AND perheen jälleenyhdistäminen” sekä ”huostaanotto AND purku AND kotiutuminen”. Saamani tulokset olivat enimmäkseen opinnäytetöitä, joita en voi tutkielmassani käyttää.

Englanninkielisiä aineistoja hain Andorista, Google Scholarista, Social Services Abstractista (ProQuest) sekä Sociology Source Ultimatesta (Ebsco). Käyttämiäni hakusanoja olivat reunification, child protective services, cps, child welfare, family, parent, reunification, placement ja foster care. Tein hakuja yhdistelemällä eri hakusanoja ja käyttämällä niistä eri muotoja. Käytin hakulausekkeena esimerkiksi yhdistelmiä ”reunification AND child protective services OR cps OR child welfare AND parents” ja ”foster care AND reunification AND family”. Tuloksia tuli yleensä muutamia satoja yhdellä hakukerralla. Tuloksien suuresta lukumäärästä huolimatta käyttökelpoisten aineistojen määrä oli pienempi. Suuri osa tuloksista ei käsitellyt suoraan aiheeni. Hyödynsin kuitenkin aiheeni kannalta asiaa sivuavien artikkeleiden lähdeluetteloita ja löysinkin niistä käyttökelpoisia aineistoja.

Aineistojen rajauksessa käytin seuraavia kriteerejä: vertaisarvioitu artikkeli, julkaistu vuoden 2010 tai sen jälkeen, vastasi tutkimuskysymykseen ja on suomen- tai englanninkielinen.

Taulukko 1 Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Vertaisarvioitu	Ei vertaisarvioitu
Julkaistu vuonna 2010 tai jälkeen	Julkaistu ennen vuotta 2010
Suomen- tai englanninkielinen	Ei suomen- tai englanninkielinen
Vastaa tutkimuskysymykseen	Ei vastaa tutkimuskysymykseen

Valitsin katsaukseen lopulta 11 vertaisarvioitua artikkelia. Artikkelien kuvaukset löytyvät tutkielman liitteistä (liite 1). Aineistoista kahdeksan on peräisin Amerikan Yhdysvalloista, yksi Portugalista, yksi Etelä-Afrikasta ja yksi Iso-Britanniasta. Artikkeleista kuusi käsittelee

kvantitatiivisia tutkimuksia ja neljä kvalitatiivisia tutkimuksia. Yksi artikkeleista käsittelee sekä kvali- että kvantitatiivisten menetelmien (*mixed methods*) avulla toteutettua tutkimusta. Artikkelit vastaavat tutkimuskysymykseeni eri tavoin, eikä kaikkien artikkelien koko sisältö ole tutkimuskysymykseeni kannalta oleellista. Jokaisella valitsemallani artikkelilla on kuitenkin annettavaa suhteessa kokonaisuuteen.

4.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysin olen toteuttanut temaattista analyysia mukaillen. Temaattinen analyysi on kuusivaiheinen prosessi, jossa tarvittaessa palataan aikaisempiin vaiheisiin. Prosessi etenee perusteellisen aineistoon tutustumisen jälkeen koodaukseen ja edelleen koodien järjestelyyn alustaviksi teemoiksi. Alustavien teemojen määrittelyn jälkeen teemoja arvioidaan mm. niiden johdonmukaisuuden kautta sekä tarkastelemalla niiden suhdetta kokonaisuuteen. Kun alustaviin teemoihin on tyytyväinen, siirrytään teemojen tarkempaan määrittelyyn ja hiontaan. Lopuksi prosessi kirjoitetaan auki ja aineisto esitellään ytimekkäästi, johdonmukaisesti ja kiinnostavalla tavalla turhaa toistoa välttäen. (Braun & Clarke, 2006.)

Aloitin analyysini tutustumalla perusteellisesti tutkimukseeni valikoimiini aineistoihin ja tekemällä niistä muistiinpanoja tutkimuskysymykseeni ohjaamana. Tämän jälkeen tein aineiston koodaukseen värien avulla. Koodauksen jälkeen etenin koodien järjestelyyn alustaviksi teemoiksi. Alustavien teemojen hahmottelun jälkeen arvioin teemoja suhteessa tutkimuskysymykseen ja teoreettiseen taustoitukseen. Ennen teemojen lopullista valintaa palasin vielä muistiinpanojen ja koodauksen pariin tarkentaakseni teemojen toimivuutta ja jaottelua. Lopulta päädyin kahteen pääteemaan, jotka ovat vanhempiin liittyvät tekijät sekä sosiaalityöntekijään ja palvelujärjestelmään liittyvät tekijät. Ensimmäinen teema jakautuu kahteen alateemaan, jotka ovat vanhempien toiminta ja tuki vanhemmille. Toinen teema jakautuu alateemoihin, jotka ovat sosiaalityöntekijän toiminta ja edellytykset palvelujärjestelmälle. Seuraavissa kahdessa luvussa esittelen analyysini tulokset.

5 Vanhempiin liittyvät tekijät

5.1 Vanhempien toiminta

Vanhempien on mahdollista vaikuttaa perheen jälleenyhdistämiseen omalla toiminnallaan. Oleellista on, että vanhempi pitää perhettään prioriteettina (Teixeira ym. 2022). Välttämätöntä on myös vanhempien todellinen halu ja toive saada perheen jälleenyhdistyminen toteutumaan (Jedwab ym. 2018; Murphy & Fairtlough 2014). Vanhempien tulee konkreettisesti osoittaa sitoutuvansa prosessiin esimerkiksi noudattamalla asiakassuunitelmaa ja osallistumalla neuvotteluihin ja tapaamisiin. Avainasemassa on myös sijoitukseen johtaneiden ongelmien poistuminen tai niiden eteen aktiivisesti työskentely. Tärkeää olisi lisäksi varmistua siitä, etteivät ongelmat enää toistu ja jälleenyhdistäminen onnistuisi pysyvästi. Vanhempien onkin siis tärkeää ottaa vastuuta, tunnustaa sijoitukseen johtaneet syyt ja vakuuttaa, että niiden poistamiseksi työskennellään. (Jedwab ym. 2018.) Vanhempien tulee osoittaa olevansa täydessä yhteistyössä lastensuojelun viranomaisten kanssa (Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2008).

Edellytyksenä perheen jälleenyhdistämiselle on, että lapsi on täysin turvassa vanhempiensa luona. Vanhempien tilanteen vakaus on siten jälleenyhdistämisen kannalta keskeistä. (Jedwab ym. 2018). Perherakenteen tasaisuutta pidetään yleisesti hyvänä asiana. (Murphy & Fairtlough 2014; Teixeira ym. 2022). Perherakenteen muutokset voivat kuitenkin toimia myös edistävänä tekijänä, mikäli perheen kannalta riskiksi luokiteltu henkilö poistuu tai perheeseen liittyy suojaavaksi luokiteltu henkilö (Murphy & Fairtlough 2014). Perheen tukiverkoston pysyvyys on merkityksellistä (Teixeira ym. 2022).

Korvaamattoman tärkeää on myös vanhemman ja lapsen välinen tunneside ja sen kehittäminen esimerkiksi tapaamisten avulla. Ilman tunnesidettä on todella vaikeaa työskennellä jälleenyhdistämisen eteen (Teixeira ym. 2022). Vanhempien ja lapsen yhteydenpito sijoituksen aikana voi edistää perheen jälleenyhdistämistä (Murphy & Fairtlough 2014) ja vanhemman osallistuminen prosessiin edesauttaa vanhemman ja lapsen välistä kiintymystä (Potgieter & Hoosain 2018).

Palveluita käyttämällä vanhemmat voivat edistää perheen jälleenyhdistämistä (D'Andrade & Nguyen 2014; Murphy & Fairtlough 2014). Mikäli vanhempien haasteet liittyvät päihdeongelmiin tai perheväkivaltaan, voi sitoutuminen erityisesti edellä mainittuihin haasteisiin vastaavien palvelujen käyttöön parantaa jälleenyhdistämisen todennäköisyyttä. Myös vanhemmuuskurssien ja neuvontapalveluiden käyttö edistää jälleenyhdistämistä. (D'Andrade & Nguyen 2014.)

5.2 Tuki vanhemmille

Vanhempien tukeminen on perheen jälleenyhdistämisen kannalta äärimmäisen merkityksellistä (Jedwab ym. 2018; Lalayants 2020; Lietz ym. 2011; Murphy & Fairtlough 2014; Potgieter & Hoosain 2018; Yampolskaya ym. 2016). Erityisesti sosiaalinen tuki on tärkeässä roolissa jälleenyhdistämisen aikaansaamiseksi ja perheen terveen toiminnan (*functioning*) ylläpitämiseksi (Lietz ym. 2011). Emotionaalisen, materiaalsen ja taloudellisen tuen avulla vanhemmat ovat kyenneet luomaan vakautta, joka on jälleenyhdistämisen kannalta oleellista (Potgieter & Hoosain 2018).

Vanhempien tukemiseen voivat osallistua useat eri tahot ja tukea voi saada monella eri tavalla (Lietz ym. 2011). Monille merkittäväksi on osoittautunut esimerkiksi perheen, suvun, ystävien ja ammattilaisten tuki (Lietz ym. 2011; Potgieter & Hoosain 2018). Jotkut saavat tukea uskonnollisilta yhteisöiltä ja erityisesti addiktioista kärsiville erilaiset tukiryhmät ovat erittäin tärkeitä (Lietz ym. 2011) Jotkut vanhemmat kokevat lisäksi tuen antamisen muille auttavan itseä, sillä se voi tuoda merkitystä elämään. (Lietz ym. 2011.) Vertaistuki on myös osoittautunut toimivaksi keinoksi tukea vanhempia (Enano ym. 2017; Lalayants 2020).

Ystäviltä ja perheeltä vanhemmat ovat saaneet kannustusta rakentamaan suhdetta sijoitettuun lapseen. Jotkut vanhemmista ovat saaneet materiaalista, kuten asumiseen liittyvää tukea, sekä kannustusta ymmärtämään lastaan paremmin. Näiden tukiverkoston avulla vanhempien stressi on lieventynyt, ja he ovat pystyneet kestämään lapsen sijoituksen paremmin, koska eivät ole kokeneet olevansa yksin. (Potgieter & Hoosain 2018.)

Uskonnollisista yhteisöistä sekä esimerkiksi alkoholisteille suunnatuista tukiryhmistä jotkut vanhemmat ovat saaneet emotionaalista tukea. Erityisesti sosiaaliset suhteet, joita näissä

yhteisöissä muodostui, ovat olleet vanhemmille merkityksellisiä. (Lietz ym. 2011.) Suhteiden luominen vanhempien omissa yhteisöissä sijaitsevien, tukea tarjoavien tahojen, kuten kirkkojen kanssa, voi auttaa vanhempia kokemaan yhteisöllisyyttä ja vähentämään eristäytymisen tunteita (Jedwab ym. 2018).

Myös vertaistuesta on saatu hyviä kokemuksia vanhempien tukemisessa, ja se tarjoaa lukemattomia emotionaalisia ja konkreettisia hyötyjä. Sekä yksilö- että ryhmämuotoisen vertaistuen on todettu auttavan vanhempia. Perhevalmentaja (*family coach*) on vertaismentori, joka on itse aikaisemmin ollut lastensuojelun asiakkaana. Perhevalmentajan rooli on jotakin ystävän ja ammattilaisen väliltä, ja kykenee tarjoamaan erityistä näkemystä vanhempien tarpeista. Perhevalmentaja, jolla on samankaltaisia kokemuksia, kuin vanhemmilla, on onnistunut herättämään ainutlaatuisia yhteyden, lohdun, luottamuksen ja ohjauksen tunteita. Perhevalmentajilta vanhemmat ovat saaneet emotionaalista, tiedottavaa ja ohjaavaa tukea sekä puolustamista (*advocacy*). Perhevalmentaja on mahdollistanut pääsyn hyödyllisten resurssien luokse ja toiminut liittolaisena sekä luotettuna neuvonantaja. (Lalayants 2020.)

Samanhenkiset vertaiset ovat myös toimineet voiman lähteenä vanhemmille. Vertaistukiverkostolta ja perhevalmentajalta vanhemmat ovat saaneet emotionaalista tukea, kuten kannustusta, validaatiota ja neuvoja. Perhevalmentajalta vanhemmat ovat saaneet lisäksi konkreettisia hyötyjä, kuten taloustavaroita ja suosituksia (*referrals*). Perhevalmentaja ja vertaistukiryhmäläiset ovat niitä harvoja, jotka ymmärtävät lapsen sijoituksen kokeneen vanhemman tunteita ja siksi pystyvät tarjoamaan empatiaa ja neuvoja paremmin kuin muut. (Lalayants 2020.) Vertaistukitoimintaan osallistuvat vanhemmat onnistuvat perheen jälleenyhdistämisessä todennäköisemmin kuin vanhemmat, jotka eivät osallistu (Enano ym. 2017).

Useille vanhemmille merkityksellistä on ollut oman sosiaalityöntekijän tuki. Kannatteleva suhde lastensuojelun työntekijöiden kanssa on arvokasta ja vanhempien yhteistyösuhteelle antama merkitys korostuu. Lastensuojelupalveluista tarjotun konkreettisen ja emotionaalisen tuen yhdistelmä on ollut muutosprosessin kannalta hyödyllistä. (Lietz ym. 2011.) Ammattilaisilta vanhemmat ovat saaneet apua taitojen opetteluun, joiden avulla pärjätä lapsen kanssa paremmin sekä ohjausta oikeanlaisten resurssien luo (Potgieter & Hoosain 2018). Vanhempien ohjaaminen tarkoituksenmukaisesti konkreettisiin palveluihin voi

auttaa perhettä parantamaan tilanteen vakautta esimerkiksi asumiseen ja tulotasoon liittyen (Jedwab ym. 2018).

Vanhempien tukemisessa hyödyllisiä keinoja ovat lisäksi kommunikaation parantaminen sosiaalityöntekijän ja vanhempien välillä, vanhempien aktiivinen tiedottaminen lapsen asioista, terapeuttien interventioiden tarjoaminen vanhemmille sekä työntekijän saatavilla olo jälleenyhdistämisen prosessin aikana. Tärkeää on vanhempien kokemus siitä, että heitä kunnioitetaan ja arvostetaan. (Potgieter & Hoosain 2018.)

6 Sosiaalityöntekijään ja palvelujärjestelmiin liittyvät tekijät

6.1 Sosiaalityöntekijän toiminta

Sosiaalityöntekijän on mahdollista omilla toimillaan edistää perheen jälleenyhdistämistä. Kunnollinen perheen arviointi aikaisessa vaiheessa, jo ennen sijoitusta, on tärkeää, jotta saadaan kattavasti tietoa perheen toiminnasta (functioning) ja voidaan tunnistaa oleelliset interventioden kohteet, kuten vanhemman kyky toimia vanhempana (Teixeira ym. 2022). Perheiden palveluiden tarpeiden tunnistaminen on keskeistä, jotta sosiaalityöntekijä osaisi ohjata vanhemmat oikeanlaisen avun piiriin. Kohdennettujen palvelujen saaminen on tärkeää, sillä se edistää perheen jälleenyhdistämistä. (Cheng 2010.)

Keskeistä on myös perheen verkostojen tunnistaminen ja tavoittaminen, sillä ne mahdollistavat tuen saamista. On tärkeää, että vanhempia tiedotetaan mahdollisten tukitahojen, kuten yhteisöjen ja kirkkojen, olemassaolosta ja kannustetaan niiden hyödyntämiseen. (Jedwab ym. 2018.) Moniammatillisen tukiverkoston rakentaminen voi edesauttaa perheen jälleenyhdistämistä (Potgieter & Hoosain 2018).

Perheen jälleenyhdistämisprosessissa sosiaalityöntekijän on asetettava lapsen etu kaiken edelle, ja vanhemmat on saatava ymmärtämään, että lapsi itsessään ei ole ongelma, vaan hän ilmentää käytöksellään jostakin, mikä on perheessä vialla. Tärkeää on myös huomioida ja kunnioittaa perheen yksilöllisyyttä, jotta vanhemmille osataan tarjota sopivia keinoja juuri heidän lapsensa tarpeisiin vastaamiseen. Työntekijöiden usko perheen muutoksen mahdollisuuksiin on kriittistä ja perheen vahvuuksien ja kykyjen näkeminen tärkeää. (Teixeira ym. 2022.)

Sosiaalityöntekijän tulisi kannustaa vanhempia osallistumaan prosessiin (Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2018), sillä sosiaalityöntekijän pyrkiessä tukemaan vanhempien osallistumista lasta koskevaan päätöksentekoon sekä aktiviteetteihin, jälleenyhdistämisen mahdollisuudet kasvavat (Yampolskaya ym. 2016). Sosiaalityöntekijöiden onnistunut

vanhempien sitouttaminen prosessiin positiivisella ja aktiivisella tavalla on avainasemassa perheen jälleenyhdistämisen kannalta (Cheng 2010).

Sosiaalityöntekijöiden tulisi kiinnittää huomiota myös asiakassuunitelmiin. Suunitelmien tulisi perustua vankkaan ja kokonaisvaltaiseen lapsen arviointiin, jotta paras mahdollinen suunnitelma saataisiin muodostettua (Teixeira ym. 2022). Asiakassuunnitelmasta tulisi selkeästi käydä ilmi tavoitteet ja aikataulut. Vanhemmat olisi hyvä ottaa mukaan suunnitelman laatimiseen sekä varmistaa, että he ymmärtävät siihen kirjatut tavoitteet. (Jedwab ym. 2018.)

Sosiaalityöntekijän ja vanhempien välille rakentuvan suhteen ja yhteistyön laatu ovat kriittisessä roolissa perheen jälleenyhdistämisen edistämässä (Jedwab ym. 2018; Lietz ym. 2011; Potgieter & Hoosain 2018; Teixeira ym. 2022). Hyvä suhde auttaa vanhempia ilmaisemaan itseään ja tulemaan tasavertaisiksi kumppaneiksi päätöksenteossa (Yampolskaya ym. 2016). Luottamuksellinen, rehellinen ja totuudenmukainen kommunikaatio vanhempien ja sosiaalityöntekijän välillä on tärkeää ja yhteinen kieli on kaikkien osapuolten kannalta tarpeellista. (Jedwab ym. 2018.)

Vaikka sosiaalityöntekijän on mahdollista vaikuttaa perheen jälleenyhdistämisen prosessiin monilla tavoilla, on tiedostettava, että on olemassa myös sosiaalityöntekijästä riippumattomia esteitä (Jedwab ym. 2018). Omanlaisiaan haasteita perheen jälleenyhdistämiselle asettaa esimerkiksi palvelujärjestelmät.

6.2 Palvelujärjestelmiin kohdistuvat edellytykset

Palveluilla on erityinen asema perheen jälleenyhdistämiseen liittyen. Palvelujärjestelmien tulisi pystyä tarjoamaan vanhemmille oikeanlaisia palveluja. Palvelut sekä ennen että jälkeen yhdistämisen ovat kriittisiä onnistuneen jälleenyhdistämisen saavuttamiseksi. (Jedwab ym. 2018.) Palvelujen tulisi olla perheiden tarpeisiin tarkasti vastaavia (Cheng 2010). Kohdennetuilla palveluilla vastataan juuri niihin haasteisiin, joihin niiden avulla on tarkoituskin vastata, mikä vahvistaa vanhempien toimintakykyä ja vanhemmuutta (D'Andrade & Nguyen 2013). Vanhemmille suunnattuihin kokonaisvaltaisiin ja kohdennettuihin palveluihin tulisi lisätä resursseja (Jedwab ym. 2018). Palvelujen tulisi olla

helposti ja nopeasti saatavilla. Lyhyt välimatka voi edistää palveluihin osallistumista (Enano ym. 2017) ja nopea pääsy palveluihin edistää perheen jälleenyhdistämistä (Chambers ym. 2016).

Perheen kanssa toimivien eri tiimien koordinointiin ja yhteistyöhön tulisi panostaa. Erityisen merkityksellistä tiimien yhteistoiminta on siirtymäkohdissa tiedonkulun ja yhteistyösuhteen luomisen näkökulmasta. Tiimien toimiminen yhdessä auttaa myös perhettä uusien työntekijöiden hyväksymiseen. Tiimien välinen kommunikointi ja roolien selkeys helpottaa työskentelyä ja auttaa välttämään päällekkäistä työskentelyä. (Teixeira ym. 2022.) Olisi myös tärkeää, että perheen jälleenyhdistämispäätöksen ja käytännön toteutuksen välillä olisi riittävästi aikaa, jotta työskentely perheen kanssa olisi mahdollista ja arviointia pystyttäisiin tekemään (Teixeira ym. 2022). Jälleenyhdistämisen tulisi edetä asteittain ja suunnitellusti, perheelle räätälöidyn yksilöllisen aikataulun mukaan (Jedwab ym. 2018).

Sosiaalityöntekijän tulisi olla paremmin vanhempien tavoitettavissa (Potgieter & Hoosain 2018). Olisi tärkeää, että sosiaalityöntekijän olisi mahdollista paneutua paremmin yksittäisen asiakkaan asiaan ja viettää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa (Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2018). Pienempi asiakasmäärä sosiaalityöntekijää kohden parantaisi työskentelyn laatua (Jedwab ym. 2018) ja edistäisi perheen jälleenyhdistämistä (Chambers ym. 2016). Myös dokumentoinnin vaatimuksia olisi hyvä arvioida, sillä siihen kuluu valtavasti aikaa, mikä rajoittaa työntekijöiden mahdollisuuksia työskennellä asiakkaiden kanssa kentällä (Jedwab ym. 2018).

7 Johtopäätökset

Tässä kandidaatin tutkielmassa olen pyrkinyt kirjallisuuskatsauksen menetelmällä selvittämään, millaiset tekijät edistävät perheen jälleenyhdistämistä lastensuojelun sijaishuollosta. Taustoituksena olen avannut sijoitusten syitä, perheen jälleenyhdistämistä sekä vanhempien kanssa tehtävää työtä ja heidän saamaansa tukea. Katsaukseen valitsin ulkomaisia tutkimusartikkeleita, jotka käsittelevät aihettani eri näkökulmista. Temaattista analyysia soveltamalla jaoin löytämäni tulokset kahden pääteeman alle. Vanhempiin liittyvät tekijät jakautuivat vanhempien toimintaan ja vanhempien saamaan tukeen. Sosiaalityöntekijään ja palvelujärjestelmiin liittyvät tekijä jakautuivat sosiaalityöntekijän toimintaan ja palvelujärjestelmiin kohdistuviin edellytyksiin.

Tuloksista on nähtävissä, että perheen jälleenyhdistämisen onnistuminen on riippuvainen monista eri tekijöistä ja koenkin, että tutkimuskysymykseeni löytyi vastauksia. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tutkimukseeni kohdistuu rajoituksia. Kaikki tutkimukseni tulokset eivät ensinnäkään vastaa suoraan suomalaiseen näkökulmaan, sillä katsaukseen valikoituneet tutkimusartikkelit olivat kaikki ulkomaisia. Aiheeseen liittyvää laadukasta kotimaista tutkimusta ei ollut saatavilla, joten suomalaisen näkökulman sisällyttäminen oli mahdotonta. Tutkimuksen laajuus myös aiheutti sen, ettei kaikkia löytämiäni aineistoja ollut mahdollista käyttää, eikä aihetta ollut mahdollista käsitellä kaikista näkökulmista. Lisäksi aineistonhankintaan ja lopulliseen valintaan on vaikuttanut omat kykyni, asenteeni ja näkökulmani. Joku toinen olisi tutkijan asemassa saattanut tehdä toisenlaisia valintoja ja lopputulos näyttäisi siten erilaiselta. Vaikka edellä mainittujen rajoitusten takia tulosten yleistettävyyteen täytyy suhtautua varauksella, uskon, että ainakin osa tuloksista on käyttökelpoisia myös Suomessa.

Vanhempien on mahdollista omalla toiminnallaan edistää perheen jälleenyhdistämistä, mutta usein he tarvitsevat siihen tukea. Vanhempien tulisi asettaa perhe prioriteetiksi, pitää yhteyttä lapseensa, pystyä toimimaan yhteistyössä lastensuojeluviranomaisten kanssa sekä osoittaa sitoutumistaan lastensuojelun prosessiin. Erittäin tärkeää on, että vanhemmat ottavat vastuuta ja tekevät töitä poistaakseen lapsen sijoitukseen johtaneet syyt (Jedwab ym. 2018), sillä alkuperäisten huolien poistuminen on perheen jälleenyhdistämisen edellytys (Heinonen & Hoikkala 2011, 22; Pitkänen 2008, 130).

Sijoitukseen johtaneiden syiden poistaminen ei kuitenkaan välttämättä ole kovin helppoa tai yksinkertaista, sillä huostaanotettujen lasten vanhemmilla on usein monimutkaisia ja päällekkäisiä ongelmia (Saarikallio-Torp ym. 259). Sijoitusten syyt liittyvät tavallisesti vanhempien mielenterveysongelmiin, ongelmalliseen käyttäytymiseen tai vanhemmuuden haasteisiin (Heino ym. 2016, 68–71). Jos vanhemmat pystyisivät itse ratkaisemaan kaikki sijoitukseen johtaneet haasteet, voisi kuvitella, että sijoituksia ei alun perinkään tehtäisi niin usein tai niiden purkaminen olisi yleisempää. Tutkimukseni tuloksista onkin tulkittavissa, että äärimmäisen merkityksellistä perheen jälleenyhdistämisen kannalta on vanhempien tukeminen. (Jedwab ym. 2018; Lalayants 2020; Lietz ym. 2011; Murphy & Fairtlough 2014; Potgieter & Hoosain 2018; Yampolskaya ym. 2016). Tuki kuvautuu tärkeänä sekä vanhempien (Lietz ym. 2011; Potgieter & Hoosain 2018)) että ammattilaisten näkökulmasta katsottuna (Jedwab ym. 2018). Tuen avulla vanhemmat eivät ole kokeneet olevansa yksin (Potgieter & Hoosain 2018) ja he voivat onnistua luomaan vakautta (Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2018), joka on perheen jälleenyhdistämisen kannalta keskeistä (Jedwab ym. 2018). Suomessa vanhempien tukeminen lapsen sijoituksessa on harmillisen puutteellista ja pirstaleista (Pitkänen 2011b, 46; Pösö 2016, 26). Oikea-aikaisten, kokonaisvaltaisten ja yksilöllisesti harkittujen tukimuotojen tarjoaminen voisi varmasti auttaa myös suomalaisia vanhempia perheen jälleenyhdistämistavoitteen saavuttamisessa.

Vanhempiin liittyvien tekijöiden lisäksi tuloksista on tulkittavissa, että perheen jälleenyhdistämiseen vaikuttaa olennaisesti sosiaalityöntekijän toiminta, ja mahdollisuus työskennellä perheen kanssa. Sosiaalityöntekijä, joka onnistuu luomaan laadukkaan ja toimivan suhteen vanhempien kanssa (Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2018), arvioimaan perheen palveluntarpeita ja ohjaamaan perheitä oikeanlaisiin palveluihin (Cheng 2010) sekä kannustaa ja sitouttaa vanhempia osallistumaan lastensuojelun prosessiin (Cheng 2010; Jedwab ym. 2018; Potgieter & Hoosain 2018; Yampolskaya ym. 2016), voi saada aikaan positiivisia tuloksia. Tärkeää olisikin tuoda enemmän ilmi, miten paljon sosiaalityöntekijä voi toiminnallaan vaikuttaa asiakkaan tilanteeseen. Sosiaalityön koulutuksessa tulisi korostaa, miten tärkeää on ottaa vanhemmat mukaan ja saada heidät sitoutumaan prosessiin (Cheng 2010).

Koulutuksessa tulisi myös opettaa, että toimivan yhteistyösuhteen rakentaminen vanhempien kanssa kuuluu osaksi ammatillista osaamista. (Cheng 2010). Erityisen

merkityksen vanhempien tukemisessa vaikuttaisikin saavan juuri erilaiset suhteet. Suhteet lastensuojelun työntekijöihin, tukiryhmien ja uskonnollisten yhteisöjen jäseniin (Lietz ym. 2011) sekä vertaisiin ja vertaismentoriin kuvautuvat tärkeinä (Lalayants 2020). Toimivan asiakas- tai tukisuhteen merkitystä ei tulisi vähätellä tai pitää itsestäänselvyytenä, vaan sen eteen tulisi tietoisesti tehdä töitä. Suhteen luominen vaatii kuitenkin aikaa, jota lastensuojelun sosiaalityöntekijöillä ei pääsääntöisesti ole tarpeeksi.

Luultavasti juuri ajan puute aiheuttaa myös sen, että vanhempien omat asiakassuunitelmat jäävät Suomessa usein tekemättä (Heinonen 2011, 27; Heinonen & Hoikkala 2013, 44; Pitkänen 2011b, 64). Tämä on valitettavaa, sillä asiakassuunitelmilla voitaisiin saada perheen jälleenyhdistämistavoitetta näkyvämmäksi ja selkeämmäksi. Tutkimukseni tuloksissa kävi ilmi, että perheen kanssa työskentelevien tiimien yhteistyön toimiminen on tärkeää (Teixeira ym. 2022) ja asiakassuunitelmista tulisi käydä ilmi tavoitteet ja aikataulut (Jedwab ym. 2018). Lisäksi moniammatillisen yhteistyön arveltiin auttavan perheen jälleenyhdistämisessä (Potgieter & Hoosain 2018). Vanhemman oma asiakassuunitelma, joka on rakennettu yhteistyönä kaikkien perheen tilanteeseen liittyvien ammattilaisten kanssa, vanhempien tarpeista käsin ja heidän toiveitaan kuunnellen, voisi todella toimia työskentelyä ohjaavana ja tukevana välineenä. Toivottavaa olisi, että sosiaalityöntekijät jaksaisivat panostaa myös vanhempien asiakassuunitelmiin, vaikka se varmasti onkin aikaa vievää.

Sosiaalityöntekijöiden laadukkaan työskentelyn tukemisessa voisikin toimia asiakasmäärän rajoittaminen. Kohtuullinen asiakasmäärä sosiaalityöntekijällä voi auttaa saavuttamaan perheiden kannalta positiivisen lopputuloksen (Chambers ym. 2016). Henkilöstömitoituksen avulla voidaan parantaa lastensuojelun sosiaalityön laatua ja vaikuttavuutta, kun sosiaalityöntekijän on mahdollista tarjota asiakkaille yksilöllistä tukea (HE 170/2021). Asiakasmäärän kohtuullistamiseksi on Suomessa jo tehtykin toimia. Lastensuojelulakiin on tehty 1.1.2022 voimaan tullut muutos, jolla säädetään lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoituksesta. Mitoituksen mukaan vuosina 2022—2023 yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla vastuullaan enintään 35 lasta ja vuodesta 2024 alkaen enintään 30 lasta. (Kuntainfo STM 2021.) Henkilöstömitoituksella pyritään vähentämään lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän työkuormitusta ja tätä kautta parantamaan lapsen oikeuksien toteutumista lastensuojelussa. Henkilöstömitoituksen toivotaan myös mahdollistavan perheen kokonaisvaltaisemman tukemisen. (HE 170/2021.)

Asiakasmäärän rajoittaminen on varmasti askel oikeaan suuntaan, vaikka säädetystä henkilöstömitoituksesta huolimatta asiakasmäärä ylittyikin vielä vuoden 2022 lopulla joka seitsemännellä sosiaalityöntekijällä (Forsell & Kuoppala 2023, 1). Henkilöstömitoituksen lisäksi on kuitenkin tehtävä myös muita palvelujärjestelmiin kohdistuvia toimia, jotta perheiden jälleenyhdistäminen voisi onnistua aikaisempaa useammin.

Tuloksista on pääteltävissä, että palveluilla on suuri merkitys perheen jälleenyhdistämisen kannalta. Kohdennettujen palvelujen käyttö edistää perheen jälleenyhdistämistä (D'Andrade & Nguyen 2013). Tärkeää olisi, että palvelut sijaitsevat vanhempien saavutettavissa (Enano ym. 2017) ja niihin pääsee nopeasti (Chambers ym. 2016). Palveluita tulisi olla tarjolla sekä ennen että jälkeen jälleenyhdistämisprosessin, jotta lopputulos olisi onnistunut (Jedwab ym. 2018). Tällä hetkellä kotimaisesta lastensuojelupalveluiden tarjonnasta ei löydy erityisesti jälleenyhdistämiseen tähtääviä palveluita. Nykyisessä palvelujärjestelmässä ei ole tarjolla riittäviä palveluita vastaamaan palvelutarpeisiin, jotka liittyvät perheen jälleenyhdistämiseen sijaishuollon purun yhteydessä (Hoikkala & Heinonen 2013, 47). Perheen jälleenyhdistämiseen liittyvä työskentely voisi olla hyvä erottaa omaksi alueekseen, irralliseksi lastensuojelusta, sillä se edellyttää erilaista viitekehystä ja erilaisia ammatillisia taitoja (Ankersmit 2016).

Tutkimukseni tärkeimpänä antina pidän sitä, että perheen jälleenyhdistämisen edistämiseksi on löydetty toimivaksi todettuja keinoja. Vaikka kyseessä on yksi mahdollisesti vaikeimmista lastensuojelun tehtävistä, on innostavaa huomata, ettei se kuitenkaan ole mahdotonta. Harmillisesti perheen jälleenyhdistäminen vaikuttaa jääneen sivulauseeksi suomalaisen lastensuojeluun ja rajallisten resurssien sosiaalipalveluissa sille ei ole voitu, tai haluttu, antaa enempää tilaa. Vaikuttaisi siltä, että perheen jälleenyhdistämisen tavoitetta tulisi nostaa enemmän keskusteluun ja pyrkiä näkemään se mahdollisuutena haasteen sijaan.

Lähteet

Ankersmit, Leon (2016) The reunification partnership: Engaging birth parents and foster carers as collaborators in restoration casework. *Australian Social Work* 69(3), 273–282.

Burns, Kenneth & Pösä, Tarja & Skivenes, Marit (2016) Removals of children by the welfare system – variations and differences across countries. Teoksessa Burns, Kenneth & Pösö, Tarja & Skivenes, Marit (toim.) *Child Welfare Removals by the State: A Cross-Country Analysis of Decision-Making Systems*. New York: Oxford University Press.

Forsell, Martta & Heino, Tarja & Kuoppala, Tuula (2018) Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten sijoitusten kestot 2016. Tilastoraportti. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Forsell, Martta & Kuoppala, Tuula (2023) Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus marraskuussa 2022. Tilastoraportti. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

HE 170/2021. Hallituksen esitys eduskunnalla laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamiseksi.

Heino, Tarja & Hyry, Sylvia & Ikäheimo, Salla & Kuronen, Mikko & Rajala, Rika (2016) Lasten kodin ulkopuolelle sijoittamisen syyt, taustat, palvelut ja kustannukset. Huosta-hankkeen (2014–2015) päätulokset. Raportti 3/2016. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Heino, Tarja & Lappalainen, Elina & Ranta, Heikki & Weckroth, Niina (2021) Lastensuojelun 24/7-yksiköt. Palvelutuotannon moninaisuus ja haasteet. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Heinonen, Hanna (2011) Sadoissa verkoissa sukkulointia – kumppanuudet sijaishuollossa. Helsinki: Lastensuojelun Keskusliitto.

Heinonen, Hanna & Väisänen, Antti & Hipp, Tiia (2012) Miten lastensuojelun kustannukset kertyvät? Helsinki: Lastensuojelun Keskusliitto.

Hiitola, Johanna (2008) Selvitys vuonna 2006 huostaanotetuista ja sijaishuoltoon sijoitetuista lapsista. Lastensuojelun sijaishuollon kehittäminen Tampereella, Tampereen seutukunnassa ja Etelä-Pirkanmaalla -hanke. Stakesin työpapereita 21/2008. Helsinki: Stakes.

Hoikkala, Susanna & Heinonen Hanna (2013) Samalla puolella? Näkökulmia perheiden jälleenyhdistämiseen lastensuojelussa. Helsinki: Lastensuojelun Keskusliitto.

Kallio Tomi J. (2006) Laadullinen review -tutkimus metodina ja yhteiskuntatieteellisenä lähestymistapana. Hallinnon tutkimus 2, 18–28.

Kuntainfo (2021) Lastensuojelun sosiaalityön henkilöstömitoitus 1.1.2022 alkaen. Sosiaali- ja terveysministeriö <https://stm.fi/-/kuntainfo-lastensuojelun-sosiaalityon-henkilostomitoitus-1.1.2022-alkaen> Viitattu 18.5.2023.

LsL, Lastensuojelulaki 417/2007.

Lastensuojelun käsikirja (THL) Huostaanotto. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/huostaanotto/tyoskentely-lapsen-ja-laheisten-kanssa-huostaanottovaiheessa>. Viitattu 21.3.2023.

Pitkänen Miia (2008) Yhteiseen elämään – Huostassapidon lopettaminen lastensuojelun toimenpiteenä. Helsingin yliopisto. Yhteiskuntapolitiikan laitos. Sosiaalityön erikoistumiskoulutukseen kuuluva lisensiaatintutkimus.

Pitkänen Miia (2011a) Ammattilaisten ajatuksia vanhempien kuntoutumisen tukemisesta lapsen sijoituksen aikana. Sijoituksen aikainen sosiaalityö vanhempien kuntoutumisen tukena -hanke. Helsinki: Soccan Heikki Waris -instituutti.

Pitkänen Miia (2011b) Vastuun paikka! Vanhempien tukeminen lapsen huostaanotossa. Helsinki: Soccan ja Heikki Waris -instituutin julkaisusarja nro 26.

Pösö, Tarja (2016) Johdanto: Mistä puhutaan, kun puhutaan huostaanotosta? Teoksessa Enroos, Rosi & Heino, Tarja & Pösö, Tarja (toim.) Huostaanotto: lastensuojelun vaativin tehtävä. Tampere: Vastapaino, 7–30.

Räty, Tapio (2007) Uusi lastensuojelulaki. Helsinki: Edita.

Räty, Tapio (2023) Lastensuojelulaki – Käytäntö ja soveltaminen. 5. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Saarikallio-Torp, Miia & Heino, Tarja & Hiilamo, Heikki & Hytti, Helka & Rajavaara Marketta (2010) Lapset huostassa, vanhemmat ahdingossa. Teoksessa Hämäläinen, Ulla & Kangas, Olli (toim.) Perhepiirissä. Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 236–267.

Salminen, Ari (2011) Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisuja.

Taskinen, Sirpa (2012) Lastensuojelulain soveltaminen. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Vierula, Tarja (2006) Huostaanoton käynnistämät prosessit vanhempien henkilökohtaisessa elämässä. Teoksessa Enroos, Rosi & Heino, Tarja & Pösö, Tarja (toim.) Huostaanotto: lastensuojelun vaativin tehtävä. Tampere: Vastapaino, 261–290.

Vilka, Hanna 2023 Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Tallinna: Art House Oy.

Liitteet

Liite 1. Katsauksen aineisto

Tutkimuksen tekijät, nimi ja julkaisutiedot	Kohdema ja tutkimuksen tavoite	Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä	Keskeisimmät tutkimustulokset
Ruth, M. Chambers & Jo, Brocato & Maryam, Fatemi & Angel, Y. Rodrigues (2016) An innovative child welfare pilot initiative: Results and outcomes. Children and Youth Services Review 70, 143–151.	Yhdysvallat Vertailtiin tavanomaisten lastensuojelupalvelujen ja Family First mallin (PFFP) vaikutuksia	Kvantitatiivinen tutkimus 48 perhettä interventoryhmässä ja 48 perhettä verrokkiryhmässä Päättäneiden asiakkuuksien tiedostot sekä hallinnolliset tiedot	Interventio-ryhmässä jälleenyhdistäminen nopeampaa sekä tarpeisiin vastaaminen parempaa PFFP yhdistetty onnistuneisiin jälleenyhdistämisiin
Tyrone, C. Cheng (2010) Factors associated with reunification: A longitudinal analysis of long-term foster care. Children and Youth Services Review 32, 1311–1316.	Yhdysvallat Selvitettiin, miten sosiaalityöntekijän sitoutuminen perheeseen sekä vanhempien saamat palvelut vaikuttavat lapsen pitkäaikais-sijoituksessa	Kvantitatiivinen pitkäaikais-tutkimus 411 lasta Kansallinen pitkäaikaisaineisto (The National Survey of Child and Adolescent Well-being)	Perheen jälleenyhdistäminen todennäköisintä lapsilla, joiden perheet saivat oikein valittuja palveluita, ja joiden sosiaalityöntekijä sitoutui syvästi perheeseen

<p>Amy, C. D'Andrade & Huong, Nguyen (2013) The relationship between use of specific services, parental problems, and reunification with children placed in foster care. <i>Journal of Public Child Welfare</i> 8, 51–69.</p>	<p>Yhdysvallat</p> <p>Tutkittiin, lisääkö huoltajien kohdennettujen palvelujen käyttö ja vanhemmuuskurssien sekä neuvontapalvelujen käyttö perheen jälleenyhdistämistä</p>	<p>Kvantitatiivinen pitkäaikaisstudium</p> <p>145 vanhempaa</p> <p>Sosiaalityöntekijöiden kirjoittamia oikeuden raportteja</p>	<p>Vanhemmat, jotka käyttivät perheväkivaltaan ja päihteidenkäyttöön liittyviä, kohdennettuja palveluja, yhdistyivät todennäköisemmin kuin vanhemmat, jotka eivät käyttäneet palveluja</p> <p>Myös vanhemmuuskurssien ja neuvontapalvelujen käyttö lisäsi todennäköisyyttä</p>
<p>Stephanie, Enano & Bridget, Freisthler & Derrick, Perez-Johnson & Kristina, Lovato Hermann (2017) Evaluating parents in partnership: A preliminary study of a child welfare intervention designed to increase reunification. <i>Journal of social</i></p>	<p>Yhdysvallat</p> <p>Tutkittiin estääkö etäisyys lastensuojelun asiakasvanhemman osallistumiseen</p> <p>Parents in Partnership (PIP) orientaatioon ja vaikuttaako osallistuminen jälleenyhdistämiseen</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>Etäisyyden vaikutuksen arvioinnissa 98 vanhempaa ja osallistumisen vaikutuksen arvioinnissa 73 vanhempaa.</p>	<p>Vanhemmat, jotka asuivat lähempänä PIP orientaation sijaintia osallistuivat siihen todennäköisemmin. Jälleenyhdistäminen viisi kertaa todennäköisempää vanhemmilla, jotka osallistuivat PIP orientaatioon</p>

service research 43(2), 236–245.			
Merav, Jedwab & Anusha, Chatterjee & Terry, V. Shaw (2018) Caseworkers’ insights and experiences with successful reunification. Children and Youth Services Review 86, 56–63.	Yhdysvallat Selvitettiin sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä jälleenyhdistämistä edistäväistä tekijöistä	Mixed methods - tutkimus Lomake, jossa väittämiä sekä avovastauksia 284 sosiaali- työntekijöiden täyttämää lomaketta	Keskeisenä pidettiin lapsen turvallisuutta, palvelujen tarjoamista ja vanhempien tukemista Lisäksi oleellisia mm. lapsen ja vanhemman halukkuus yhdistyä sekä alkuperäisten ongelmien poistaminen
Marina, Lalayants (2020) Peer support services in family reunification process in child welfare: perceptions of parents and family coaches. Journal of family and social work 23(5), 449– 471.	Yhdysvallat Vanhempien kokemuksia vertaistuesta	Kvalitatiivinen tutkimus Vanhemmista koostuvien kolmen fokusryhmän haastattelut, osallistujia 16 sekä 8 vanhemman yksilöhaastattelut Kahden perhevalmentajan yksilöhaastattelut	Perhevalmentaja, jolla samankaltaisia kokemuksia, koettiin tärkeäksi tuen lähteeksi
Cynthia, A. Lietz & Jeffrey, R. Lacasse	Yhdysvallat	Kvalitatiivinen tutkimus	Perheen sisältä sekä ulkopuolelta saatu

<p>& Joanne, Cacciatore, (2011) Social support in reunification: a qualitative study. Journal of Family Social Work 14, 3–20.</p>	<p>Tarkasteltiin vahvuuksia, joita vanhemmat pitivät hyödyllisinä perheen jälleenyhdistämisen saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.</p>	<p>Syvähaastattelut 15 perheen kanssa</p>	<p>tuki ja tuen antaminen muille oli tärkeässä roolissa perheiden jälleenyhdistämistarinoissa</p>
<p>Eleanor, Murphy & Anna, Fairtlough (2014) The successful reunification of abused and neglected looked after children with their families: A case file audit. British Journal of Social Work 45, 2261–2280.</p>	<p>Iso-Britannia Tutkittiin, mikä toimii perheen jälleenyhdistämiskäytännöissä</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus 43 lapsen asiakkuusdokumentit</p>	<p>Onnistuneissa jälleenyhdistämisissä lapset ovat usein nuoria, ja heillä on lyhyet ja tasaiset sijoitukset sekä johdonmukaisesti yhteydenpitoa perheeseen. Palveluiden tarjoaminen oli pääasiassa hyvää ja auttoi tukemaan.</p>
<p>Anesta, Potgieter & Shanaaz, Hoosain, (2018) Parents' experiences of family reunification services. Social Work/Maatskaplike Werk 54(4), 438–451.</p>	<p>Etelä-Afrikka Tutkittiin vanhempien kokemuksia perheen jälleenyhdistämispalveluista</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimus Puolistrukturoitu haastattelu, 10 biologista vanhempaa</p>	<p>Haasteena sosiaalityöntekijän huono tavoitettavuus ja vähäinen kommunikointi. Tuen merkitys ilmeistä.</p>
<p>Diana, N. Teixeira & Isabel, Narciso &</p>	<p>Portugali</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimus</p>	<p>Vaikuttavat tekijät jakautuivat kolmeen</p>

<p>Margarida, R. Henriques (2022) Driving for success in family reunification – Professionals’ views on intervention. International Journal of Environmental Research and Public Health 19, 1–20.</p>	<p>Tutkittiin lastensuojelun ammattilaisten näkemyksiä tekijöistä, jotka edistävät perheen jälleenyhdistämistä.</p>	<p>Haastateltu 33 osallistujaa viidessä eri fokusryhmässä</p> <p>Haastateltavat olivat mm. sijaishuollon esihenkilöitä, jälleenyhdistämisen tai perheen säilyttämisen (<i>preservation</i>) parissa työskentelevien tiimien ammattilaisia, sijaishuollon ohjaajia, psykologeja ja sosiaalityöntekijöitä</p>	<p>systemiseen tasoon: lapsi, perhe ja lastensuojelun järjestelmä.</p> <p>Merkityksellisiä mm. asiakassuhde, arviointi ja interventio, koordinoitu työ ja ajoitus.</p>
<p>Svetlana, Yampolskaya & Mary, I. Amrstrong & Anne, Stozier & Jayme, Swanke, (2017) Can the actions of child welfare case managers predict case outcomes? Child Abuse & Neglect 64, 61–70.</p>	<p>Yhdysvallat</p> <p>Tutkittiin, miten sosiaalityöntekijän yritykset osallistaa vanhempia prosessissa vaikuttavat jälleenyhdistämiseen tai huoltajuuden päättämiseen.</p>	<p>Kvantitatiivinen pitkittäistutkimus</p> <p>1774 tapausta (cases)</p>	<p>Sosiaalityöntekijän pyrkimys kannustaa ja tukea vanhempia osallistumaan lapseen liittyvään päätöksentekoon ja aktiviteetteihin lisäsivät oikea-aikaista perheen jälleenyhdistämistä.</p>